

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: **M. A., nar. X**, st. příslušnost X
t. č. v X

proti
žalované: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje**
sídlem Kounicova 24, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 1. 2022, č. j. KRPB-207795-50/ČJ-2021-060026-SVZ,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná napadeným rozhodnutím prodloužila dobu trvání zajištění žalobce dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), za účelem správního vyhoštění o 90 dnů do 10. 5. 2022. Žalobce byl původně zajištěn na 90 dnů za stejným účelem od 12. 11. 2021.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu. Namítá, že prodloužení zajištění bylo nedostatečně odůvodněno. V napadeném rozhodnutí totiž není uveden přibližný časový rámec trvání jednotlivých kroků k ověření totožnosti žalobce a vydání náhradního cestovního dokladu. Žalovaná taktéž nezohlednila svou dosavadní praxi s egyptskými úřady. Není zřejmé, z jakého důvodu bylo prodloužení zajištění stanoveno právě na 90 dnů. Dle žalobce musí žalovaná přísně individuálně vyhodnotit, jaké všechny úkony bude nezbytné provést k přípravě vyhoštění a jaký čas tyto úkony zaberou. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je dle žalobce šablonovité a nepřezkoumatelné. Pokud žalovaná nedokáže časovou náročnost jednotlivých kroků odůvodnit, je na místě stanovit z opatrnosti kratší dobu zajištění (rozsudek krajského soudu ze dne 13. 8. 2021, č. j. 41 A 21/2021 – 32). Žalobce proto navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil.

III. Vyjádření žalované

3. Žalovaná ve svém vyjádření uvádí, že napadené rozhodnutí je stran délky zajištění dostatečně odůvodněno. Jak je patrné ze spisu, žalobce odmítá spolupracovat při ověřování své totožnosti (odmítl poskytnout otisky prstů při konzulárním pohovoru), což má za následek prodloužení procesu ověřování jeho totožnosti. Egyptská strana nedokáže přesně stanovit dobu potřebnou k ověření totožnosti žalobce. Uvedení předpokládané časové náročnosti by proto bylo pouze formální a nezohlednilo individuální okolnosti, jak žalobce požaduje. Žalovaná navrhuje, aby krajský soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

4. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
5. Žaloba **není** důvodná.
6. Žalobce namítá výhradně nedostatky odůvodnění napadeného rozhodnutí ve vztahu ke stanovení doby trvání zajištění.
7. Podle § 124 odst. 4 zákona o pobytu cizinců *police v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění.*
8. K tomu lze obecně předeslat, že k přiměřenosti doby zajištění ve vztahu k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění je správní orgán v odůvodnění stanovené doby zajištění povinen uvést, *„jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu). Správní orgán musí posuzovat uvedené otázky přísně individuálně, nikoliv paušálním odhadem“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011 č. j. 1 As 93/2011 – 79).
9. Jak uvedl zdejší soud v žalobcem odkazovaném rozsudku ze dne 13. 8. 2021, č. j. 41 A 21/2021 – 32, soud musí mít možnost přezkoumat, zda stanovení konkrétní doby trvání omezení svobody odpovídá individuálním okolnostem případu a zda nebylo svévolné. Současně platí, že čím delší je stanovená doba zajištění, tím intenzivnější je omezení základního práva na osobní svobodu a tím pečlivější musí být i zdůvodnění doby zajištění.

10. V odkazovaném rozsudku krajský soud dále uvedl, že požadavek na specifikaci budoucích kroků, které mají vést k dosažení účelu zajištění, jakož i jejich časové vymezení ve vztahu k době trvání zajištění, nelze vykládat tak, že by absence časového odhadu provedení každého ze specifikovaných úkonů žalované při stanovení délky zajištění automaticky vedla k nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Vždy je třeba přihlížet ke specifickým okolnostem každého jednotlivého případu. Jako určité nezbytné minimum bývá v těchto případech zásadně třeba jednotlivě odhadnout alespoň dobu potřebnou pro komunikaci se zastupitelským úřadem včetně vyřízení náhradního cestovního dokladu na základě odpovídajících zkušeností žalované s konkrétní zemí, a dále dobu obvykle nezbytnou k zabezpečení přepravních dokladů při realizaci přepravy do země původu (srov. v tomto přiměřeně rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2016, č. j. 10 Azs 18/2016 – 26, nebo ze dne 30. 5. 2019, č. j. 4 Azs 255/2017 – 61). Ani toto však neplatí absolutně. Dostatečnost odůvodnění stanovení doby zajištění hodnotí krajský soud ve své rozhodovací praxi individuálně s přihlédnutím zejména ke stanovené délce zajištění (čím je doba zajištění delší, tím musí být odůvodnění důkladnější), individualizaci odůvodnění (spíše ob stojí konkrétní zjištění ke konkrétní zemi než „typová“ odůvodnění), obvyklosti realizace vyhoštění do té které země, skutečnosti, zda se jedná o prvotní zajištění či prodloužení zajištění, zda cizinec účel zajištění aktivně maří atd.
11. Takto např. v kontextu doby zajištění stanovené na 120 dnů krajský soud opakovaně shledal odůvodnění, v němž absentoval přibližný časový odhad jednotlivých úkonů při realizaci vyhoštění na základě zkušenosti s konkrétní zemí původu, za nedostatečné (srov. rozsudky ze dne 8. 11. 2021, č. j. 41 A 28/2021 – 22, ze dne 8. 12. 2021, č. j. 41 A 32/2021 – 20, ze dne 18. 11. 2021, č. j. 33 A 39/2021 – 21, nebo ze dne 14. 12. 2021, č. j. 32 A 38/2021 – 18).
12. Zároveň krajský soud připustil, že může nastat situace, v níž je časový odhad jednotlivých úkonů objektivně nemožný (např. neexistují zkušenosti s komunikací s příslušným zastupitelským úřadem nebo v době turbulentních změn). V takovém případě by nemělo smysl trvat na časovém odhadu, který by neměl reálnou oporu. Pak je ovšem namíste z opatrnosti stanovit kratší dobu zajištění. Tím žalovaná umožní cizinci realizovat soudní přezkum v kratších intervalech. A následně soudu umožní ověřit, zda během této doby v řízení postupuje s náležitou pečlivostí, aktivně, svědomitě, a bez zbytečných průtahů, a zda zajištění cizince směřuje k jeho primárnímu cíli (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2020, č. j. 1 Azs 143/2020 – 48). V případě zajištění, jehož doba by nepřesáhla 60 dnů, by krajský soud patrně v tomto v případě cizinců bez cestovního dokladu (u nichž probíhá ověření totožnosti) zásadě nemohl žalované mnoho vytknout.
13. Co se týče konkrétně doby zajištění na 90 dnů při absenci jasných časových údajů k jednotlivým úkonům při realizaci vyhoštění, vychází krajský soud z toho, že v případě „typového“ či šablonovitého odůvodnění a absenci konkrétních zjištění k zemi původu takové rozhodnutí v zásadě neobstojí (např. rozsudky ze dne 10. 11. 2021, č. j. 22 A 68/2021 – 23, nebo ze dne 31. 1. 2022, č. j. 33 A 5/2022 – 27), naopak pokud jsou v odůvodnění uvedené podstatné skutečnosti ke zkušenostem s konkrétní zemí původu a jedná se o zemi, do níž se obvykle nevyhošťuje, může být odůvodnění ještě dostačující (rozsudek ze dne 3. 2. 2022, č. j. 41 A 4/2022 – 25).

14. Shora uvedené se týká stanovení prvotní doby zajištění. V případě prodloužení zajištění krajský soud dále vychází z toho, že nezákonnost rozhodnutí o prodloužení doby zajištění nezpůsobují problémy při získávání náhradních cestovních dokladů, při splnění následujících předpokladů: (a) výkon správního vyhoštění je alespoň potenciálně možný, (b) žalovaná nebyla při přípravě vyhoštění pasivní, a (c) zdržení vyhoštění způsobila výlučně pasivita orgánů stěžovatelovy země původu v kombinaci s tím, že sám stěžovatel cestoval bez cestovních dokladů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2019, č. j. 6 Azs 353/2018 – 20, ze dne 27. 4. 2016, č. j. 10 Azs 275/2015 – 40, ze dne 7. 4. 2016, č. j. 9 Azs 3/2016 – 66, nebo ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Azs 283/2015 – 62).
15. Třebaže při prodloužení zajištění je namístě nastínit úvahy k délce zajištění co možná nej přesněji a nejkonkrétněji, za určitých podmínek vady rozhodnutí v tomto směru nezpůsobují nepřezkoumatelnost úvah žalované. Je tomu tak zejména tehdy, pokud jsou v rozhodnutí shrnuty aktuální skutkové okolnosti případu, tedy jaké kroky byly učiněny k realizaci správního vyhoštění, z rozhodnutí je seznatelné, proč původně stanovená doba zajištění nebyla dostatečná, jaké úkony bude třeba za účelem realizace vyhoštění učinit a jak dlouho by tyto měly dle zkušeností žalované trvat, a úvahy žalované mají v kontextu věci svou logiku (srov. obdobně rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2020, č. j. 7 Azs 142/2020 – 22, ze dne 28. 5. 2021, č. j. 6 Azs 18/2021 – 29, ze dne 29. 3. 2019, č. j. 4 Azs 5/2019 – 25). Přihlédnout je možné také k tomu, pokud cizinec volí pasivní přístup a při ověřování své totožnosti odmítá spolupracovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2020, č. j. 6 Azs 119/2020 – 20).
16. Ze všeho shora uvedeného vycházel krajský soud při hodnocení případu žalobce. Ten dne 12. 11. 2021 přicestoval na území ČR na podvozku nákladního automobilu bez cestovního dokladu a dokladu totožnosti, tašku s doklady mu ukradli někde během přechodu státní hranice. Žalobce byl poté zajištěn na 90 dnů. Dne 16. 11. 2021 požádala žalovaná Ředitelství služby cizinecké policie o zajištění náhradního cestovního dokladu žalobce. Po uplynutí lhůty pro podání žádosti o mezinárodní ochranu byla dne 9. 12. 2021 zaslána žádost o ověření totožnosti žalobce na Velvyslanectví Egyptské arabské republiky (zastupitelský úřad), které dle zkušeností ředitelství trvá na konzultačním pohovoru s následným odebráním otisku prstů. Před vydáním napadeného rozhodnutí bylo ověřeno, že vzhledem k výskytu onemocnění Covid-19 mezi zaměstnanci zastupitelského úřadu byl proveden pohovor s žalobcem za účasti konzula a tlumočnicka až dne 19. 1. 2022. Žalobce odmítl poskytnout své otisky prstů, které jsou nezbytné pro ověření jeho totožnosti. Proto bylo ředitelství požádáno o zaslání otisků prstů žalobce, což učinilo dne 25. 1. 2022. Konzul zastupitelského úřadu sdělil, že poté budou dokumenty zaslány na příslušné egyptské úřady a ředitelství bude po obdržení odpovědi neprodleně informováno. Konzul současně sdělil, že délku ověřování totožnosti nelze v současné době predikovat. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí.
17. V jeho odůvodnění žalovaná stran stanovení doby trvání zajištění uvedla, jaké kroky je nutné učinit pro realizaci vyhoštění žalobce (ověření totožnosti, vydání náhradního cestovního dokladu, zabezpečení přepravních dokladů, letenky nebo průvozu přes jiné státy). Uvedla taktéž, že žalobce odmítl spolupracovat se zastupitelským úřadem, čímž fakticky realizaci správního vyhoštění sám prodlužuje. Nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by realizaci pravomocného vyhoštění žalobce v době trvání zajištění bránily.

18. Krajský soud hodnotí za těchto okolností prodloužení doby zajištění žalobce o 90 dnů jako hraniční; jak bylo uvedeno výše, pokud nedokáže žalovaná kvalifikovaně odhadnout časovou náročnost ověření totožnosti žalobce, je zásadně na místě stanovit kratší dobu zajištění, a toto případně poté prodloužit.
19. Shora vymezeným požadavkům judikatury však odůvodnění napadeného rozhodnutí přesto ještě dostojí. Žalovaná činí aktivní kroky k realizaci vyhoštění, komunikuje prostřednictvím ředitelství se zastupitelským úřadem Egypta a poskytuje mu v reálném čase potřebnou součinnost. Prodlení s uskutečněním vyhoštění je způsobeno nejen tím, že žalobce cestoval bez jakéhokoli dokladu totožnosti, ale i tím, že sám odmítl se zastupitelským úřadem spolupracovat (neposkytl otisky prstů) a fakticky tím aktivně realizaci vyhoštění zbrzdil. Jakkoliv obecně lze po žalované požadovat přesnější vymezení časového rámce, nelze odhlédnout od toho, že ani zastupitelský úřad Egypta (který by měl mít o ověřování totožnosti svých občanů z povahy věci přesnější informace než žalovaná) nebyl schopen časový rámec nutný k ověření žalobcovy totožnosti přesněji vymezit. Pokud žalovaná kvalifikovanou zkušenost s konkrétním zastupitelským úřadem (který s žalovanou spolupracuje) nemá, nelze jí klást k tíži, že vycházela ze sdělení samotného konzula. Jakkoliv se v takovém případě obecně jeví korektním stanovit dobu zajištění kratší (kupř. 60 dnů), její prodloužení na 90 dnů s ohledem na přístup samotného žalobce, tj. odepření součinnosti, není ve skutkových podmínkách nynější věci odůvodněno nedostatečně do té míry, že by to způsobilo nepřekoumatelnost či nezákonnost napadeného rozhodnutí.
20. Krajský soud proto dospěl k závěru, že úvahy žalované z hlediska požadavků kladených na specifikaci budoucích kroků, které mají vést k dosažení účelu zajištění včetně jejich časového vymezení, v nynějším případě splňují nároky kladené na rozhodnutí o prodloužení zajištění žalobce bez dokladu totožnosti a mařícího ověření své totožnosti. Žalobní námitky proto posoudil jako nedůvodné.

V. Závěr a náklady řízení

21. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
22. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, procesně úspěšné žalované žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 3. března 2022

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce